

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZ. SZÖVETSEGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP

Egész évre ——— 8 korona
Félévre ——— 4 „
Negyedévre ——— 2 „
Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

a Gazdasági Egyesületek Orsz. Szövetségének ügy.-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek).

Podmaniczky Frigyes báró †

A mult héten meghalt a régi szabadelvűpártnak hajdan erős oszlopa, Podmaniczky Frigyes báró 83 éves korában. A főváros e rendkívül rokonszenves törzsökös alakjának elhunytja nemcsak Budapesten, de országszerte igen sok emberben fog igaz, mély részvétet kelteni.

Az öreg báró betegségéről régóta közölnek aggasztó híreket az újságok. Asztma gyötörte s ez a régebbi keletű betegség vetett véget az általánosan tisztelt, feddhetetlen jellemű, gyermeklelkű aggastyán életének.

Podmaniczky Frigyes megnyerő alakjához kedves humor fűződött abban a szinte dédelgető gyöngédségben, amelylyel Budapest, az ő szeretett városa, egész népességében hozzája vonzódott. A „kockás bárót” — így ismerték mindenütt — szeretettel környezték, nemcsak a pártjában, a régi szabadelvűpártban, amelylyel elválaszthatatlanul összeforrott, de igazán pártkülönbség nélkül mindenütt.

Podmaniczky életrajzi adatai a következők: Podmaniczky Frigyes (podmani és aszódi báró) volt országgyűlési képviselő, valóságos belső titkos tanácsos, szül. 1824 június 20. Iskoláit Pesten és Késmárkon végezte.

1843. írnok lett Ráday Gedeon gróf pestvármegyei követ mellett. 1847. pestvármegyei aljegyző, az 1847—48-iki pesti országgyűlésen a felsőház tagja és korjegyzője, a szabadságharcban mint huszárszázados és osztályparancsnok vett részt.

A szabadságharc leveretése után mint közlegényt beosztották a gyalogsághoz, de már 1850 végén elbocsátották.

Ekkor a közélet terétől félrevonulva szépirodalmi foglalkozásnak szentelte idejét. Ez időben írta regényeit: Fekete dominó, Alföldi vadászok, A kék szemüveges nő, A kedvenc, Tessék ibolyát venni, Margit angyal, Alom és valóság, Régen történt, Úti naplóból stb. Irodalmi működése méltánylásul a m. tud. akadémia 1860. levelező tagjává választotta. Mint lapszerkesztő is működött, 1868—69-ben szerkesztve a „Hazánk” című hírlapot.

1869-ben a magyar északkeleti vasútnál személyügyi főnök, 1874-ben honvédszázados, 1873 óta a közmun-

kák tanácsának alelnöke, 1875-ben szabadságolt állományi őrnagy, 1875—85-ben operaházi és nemzeti színházi intendáns volt. Igazgatója volt a Reunione biztosító társaság magyarországi osztályának.

Podmaniczky Frigyes báró †

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minőket 33 év óta

MAUTHNER ÖDÖN

cs. és kir. udv., szállító magkereskedésében
BUDAPESTEN, VII., Rottenbiller-utca 33. sz.

IV., Kossuth Lajos-utca 4. sz. kaphat. — Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

A hadsereg milliói.

Bécsből jelentik, hogy e hóban közös miniszteri tanácskozás lesz, amelyen az 1908. évi közösügyi kiadások költségvetését állapítják meg végérvényesen. Előreláthatólag ugyanakkor határozzák meg a delegációk egybehívásának idejét is. Miután azok a miniszterek, akik ebben a tanácskozásban résztvesznek (a hadügy-, külügy- és a közös pénzügyminiszter), már szeptember közepén megállapodtak a költségvetés jelentősebb részeire nézve, valószínűleg most már gyors tempóban és akadálytalanul letárgyalhatják a jövő évi budgetet. A hadsereg és a haditengerészet jövő évi költségvetése nem éppen jelentéktelen emelkedést mutat a tavalyihoz viszonyítva.

A katonatiszti fizetések emelése újabb kilenc milliő korona terhet jelent. További nyolc vagy tíz milliő koronát igényelnek különféle szükségletek, amelyek között szerepel a katonaság élelmezési költsége is. Ennek a tételnek nagyobbodását az általános drágasággal okolják meg. A tábori tüzéség újjászervezésére előirányzott százhatvanöt milliő koronából ötven milliő még fedezetlen. Ezt az összeget két egymásután következő esztendőre osztják be, tehát a jövő évi és az 1909-i költségvetésben huszonöt-huszonöt milliő korona szerepel ezen a címen.

A haditengerészet költségvetése már sokkal tekintélyesebb növekedést mutat, miután legutóbbi delegáció által megszavazott három új, modern csatahajó és gyorscirkáló építési összege is benne foglaltatik. A három csatahajó száztizennégy milliő koronába, a cirkáló pedig hét milliő kétszázézer koronába kerül, felszerelés nélkül. Az 1907. esztendőre az új hajókra csak tíz milliő koronát irányoztak elő s így ha ezek a részletarányok a jövőben is ilyenek maradnának — az új hajók csak tizenkét év múlva készülhetnének el. A hadvezetőségnek az a terve, hogy a tengerészet megerősítése minél előbb következzék be, ezek szerint csak úgy lehetséges, ha a költségvetésbe az ideinél jóval magasabb tételt illesztnek be erre a célra.

A nemzeti bank, kvóta és függetlenségi párt.

A kormány a kiegyezésnél tudvalevőleg kikapcsolta a nemzeti bank kérdését; arról volt szó ugyanis a tárgyalások folyamán, hogy a bankkérdés feszegetésével meghiusulna a kiegyezés.

Tanácskozás a bankkérdésről.

A képviselőház szerdai ülése után tanácskozás volt Wekerle Sándor miniszterelnök, Kossuth Ferenc, gróf Apponyi Albert és Holló Lajos között arról, milyen módon lehetne a bankkérdést elintézni anélkül, hogy a füg-

getlenségi pártnak föl kelljen függesztenie elveit s hogy a kormány mégis eleget tehessen az osztrákokkal szemben vállalt annak a kötelezettségének, hogy tárgyalást kezd az Osztrák-Magyar Bankkal a bankszabdalom dolgában, mihelyt a bank a privilégium meghosszabbításáért hozzá fordul. Kossuth állítólag olyan javaslatot terjesztett elő, amely kimondaná, hogy a függetlenségi párt megszavazza a kiegyezési javaslatokat, de szorosán ragaszkodik programjához, amely az önálló bank fölállítását követeli. A javaslatot is bemutatta a miniszter. A hosszú tanácskozás után Holló Lajos kijelentette, hogy a kérdésben lényeges közeledés történt.

A kvóta-kérdés nagy zavarok előidézője volt a függetlenségi pártban, több képviselő ki is lépett a pártból, akik úgy okoskodnak, hogy a kvótafelemeléssel választóik bizalmát veszítik el.

A király betegsége.

Megírtuk mult számunkban, hogy betegen fekszik agg királyunk, I. Ferenc József. Jelentéktelennek látszó meghűléssel kezdődött ez a betegség, amely hurutos tünetekben, főleg folytonos, erős köhögésben és magasfokú lázban nyilvánult, amelyek napról-napra álmatlan éjszakákat okoztak királyunknak. Utóbb, mivel 77 esztendő királyunkat ily csekély betegség is hatványozott mértékben viseli meg, annyira súlyosbodott ez a betegség, hogy az uralkodó környezete már-már aggódni kezdett. De Ő felsége szívós, katonás természete energikusan állott ellen a nehéz kórnak, amely a mult hét vége felé a folytonos javulás felé tartott. E napokban azonban ismét rosszabbra fordult, úgy hogy Ő felségét most már komoly veszedelem környékezi.

Az udvart főként azt tartja folytonos aggodalomban és nyugtalanságban, hogy a királyt a hosszú betegség, különösen a sok álmatlan éjszaka, valamint az a körülmény, hogy ki nem járhat, hanem állandóan a szobához van kötve, rendkívül elgyengítette. Szemei beesettek, arca sápadt és közérzése egyáltalában nem jó. Mindezt az udvar — érthetetlen okból — eltitkolni igyekszik s a kiadott jelentésekben mindig jobbnak tünteti fel a király állapotát, mint amilyen. Ennek semmi értelme nincs, mert a nemzet fiai joggal követelhetik, hogy beteg királyuk állapotáról hiteles információkkal bírjanak s ha e tekintetben félrevezetik őket, az csak rossz következményekkel járhat. De reméljük, hogy nem sokáig lesz alkalmuk a bécsi udvari köröknek sem ily burkolt, sem pedig pontos felvilágosításokat adni királyunk betegségről, mert reméljük, hogy szeretett királyunk mihamar kiheveri nehéz betegségét s boldogon fog uralkodni tovább országának és népének dicsőségére.

MAGYAR GAZDÁK VÁSÁRCSARNOK ELLÁTÓ

SZÖVETKEZETE

Budapest (Központi Vásárcsarnok)

Igazgatóság és központi Iroda: IX., Imre-utca 4. sz.

Nagy kőpinczéi: BUDAFOKON.

ÉRTÉKESIT husféléket, baromfit, vadféléket, tejterméket, tojást, zöldséget, gyümölcsöt, mézet és mindennemű ÉLELMICZIKKET. Hordóbor-értékesítő osztály. Égetett szeszesitalok értékesítése.

A Magyar Országos Méhészeti Egyesület vezérképviselői.

A szövetséget tagjai kedvezményben részesülnek!

Mindennemű értékesítési ügyben díjtanul nyujt felvilágosítást.

A postások háza.

A postaaltisztek és szolgák asztaltársasága, amely ezelőtt tizenkét évvel még egy kis gellérthegyi korcsmában tartotta összejöveteleit, ma már országos egyesületté növekedett és a kis korcsmából átköltözött a díszes házába, mely szívós akaraterejük, takarékoságuk és lelkesedésük segítségével épült. A házat nagy ünnepség keretében e hó 20-án avatták föl. Az ünnepélyen megjelent Demény Károly posta- és táviróigazgató is.

A házavató ünnepség reggel 8 órakor kezdődött, amikor az egyesület tagjai és a meghívott vendégek a régi Stáhly-utcai helyiségből az Erzsébet-városi templomba vonultak, hol Novák Lajos plébános fényes segédlettel mondott misét.

Délután négy órakor újra összegyűltek a régi helyiségben és felvonultak ugyanolyan rendben a Bálint-utca 17. szám alatt levő új egyesületi házba. A kétemeletes épület homlokzatára aranybetűkkel van felírva: „Magyar királyi posta- és táviró-altisztek és szolgák országos egyesülete“. A földszinten nagy, tágas előcsarnok fogadja az embert. A csarnok falait Petőfi Sándor, Kossuth Lajos és Széchenyi István gróf nagy olajfestésű képe s az egyesület alapítóinak csoportképe díszíti. Az előcsarnoktól jobbra van a könyvtár, amelyben 500 kötet áll az egyesület tagjainak rendelkezésére.

Az ünnep a „Himnusz“ magasztos hangjai mellett kezdődött. Kovács János elnök azután megnyitotta a díszközgyűlést és elmondta az új otthon létesítésének történetét, majd lehullott a lepel Demény Károly postaigazgató olajfestésű képéről.

Ezután Demény Károly mondott szép beszédet, melyet a következő szavakkal fejezett be:

— Tizenkét évi szorgalmas, kitartó munka eredménye ez a ház. Hogy eredményt elértünk, abban a tagok lelkes, odaadó buzgólkodásán kívül másoknak is jut szerep. Első sorban is a kormánynak tartozunk sok hálával, mert nagyobb összegű kölcsön folyósításával lehetővé tette a telek megszerzését és hozzájárult terheink elviseléséhez. Abban a reményben, hogy e faktork támogatása a jövőben sem szűnik meg, nyitom meg a mai díszközgyűlést. Ez alkalommal üdvözlöm a vezérigazgatóság képviselőit: Fallert Károlyt és Hernyei Vilmos urat. Üdvözlöm a megjelent tagokat, a sajtó képviselőit és a megjelent postatisztviselőket.

A díszközgyűlés a postaigazgató beszéde után egyhangú lelkesedéssel örökös tiszteletbeli taggá választotta Kossuth Ferenc kereskedelemügyi minisztert és erről a minisztert táviratban értesítették.

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

Baromfiértékesítő szövetkezetek.

Időnként felmerül nálunk ilyenek alakításának eszméje, de maradandó testet öltetni egy sem tudott még, bár nem sajnáltak a kezdeményezők pénzáldozatot. Nehéz dolog és különösen nálunk, ahol a szövetkezeti eszme iránt a nép körében kevés az érdeklődés, másodsorú népünk konzervatív felfogása miatt a baromfitenyésztés művelésében még nem lát direkt jövedelmező forrást, sőt a gazda el is ítéli néhol a szárnyasok tartását s az abból eredő jövedelmet kizárólag az asszonynak engedi át. Befolyásolja továbbá a gazdálkodási viszonyok nehézsége is, amelyeknél fogva a nagyobb tőkebefektetéssel járó termelési ágak kötik le a gazda teljes figyelmét, gondosságát. Csak az utóbbi évek hathatós társadalmi agitációja s a földművelésügyi kormány áldozatkészsége változtatott sok helyütt ezen, azonban még egy kissé távol vagyunk a szövetkezetek alakításától. Az eddigi szövetkezetek egész országrészekre alakultak, vagy legalább voltak tervezve s a nagyszabású keretbe nem volt gyökerek a vidék falvaiban, részben ez lehetett az ok, részben az, hogy drágán termeltek s csak olcsón tudták értékesíteni. Ily módon talán nem is lehet a szövetkezeti kérdést megoldani. Azt hiszem, hogy a szövetkezetek alakítását e téren falvakban kell kezdeni s nem értékesítési, hanem termelő alapon, mert fürge baromfi-kereskedelmünk elég élelmes a forgalom lebonyolítására; ha már most elegendő falusi szövetkezet van, amely prosperál s amely biztos bázisa lehet valamely nagy exportvállalatnak, akkor lehet ezen szövetkezetek szövetségeként egy nagyobb értékesítési központot megalakítani. De ez nagyon a jövő zenéje, közelebb fekvő a kisebb falusi szövetkezetek alakítása. Foglalkoztam ezzel a kérdéssel s több ízben írtam is róla. Kétféle alapon lehetne ezeket szervezni: 1. vagy kizárólag csak a szövetkezeti tagok termelnek s hízlalnak, 2. vagy a szövetkezet, mint ilyen, szintén termel, hízlal, keltet, nevel stb. Mindkét esetben a szövetkezet sortíroz, csomagol, szállít, értékesít, persze nem külföldre — ahogy egyik-másik szövetkezetnél láttuk — hanem itt az országban valamely biztos, jó vevővel lép összeköttetésbe. Mert honnan vegye az a falusi szövetkezet azt a finom, kereskedelmi rutint, amely oly cégeknél észlelhető, amelyek egyik tagja itthon székel s az anyagot kontrahálja, a másik tagja a külföld nagy-

**TERMÉNYEINKET
ÉRTÉKESITSÜK**

a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete
Budapest, V., Alkotmány-utca 31.
utján.

Délvidéki gazdáink forduljanak ezirányban a kötetekben működő Délmagyarországi Mezőgazdák Szövetkezetéhez,
♥ ♥ ♥ Temesvár, Losonczi-tér 8. szám. ♥ ♥ ♥

UGYANOTT

Korpa, konkoly, olajpogácsa, takarmányliszt, szárított répaszelet, száraz moslék, malátacsira, szörplé (melle) és minden más erőtakarmány az ország bármely állomására legjutányosabb feltételek mellett szereshető be. ♥ ♥ ♥ ♥ ♥ ♥ ♥

városaiban csak értékesítéssel foglalkozik. De ez csak a kivétel, a belföldi kereskedelem is kompikált és igen nagy élénkséget, mozgékonytágot igényel.

Részletesen áttanulmányoztam a lorhaupteni szövetkezet működését, amely 15.000 márka forgalmat csinál s mindössze 5000 baromfit termel, illetve értékesít évente s egyedüli vágya, hogy 10.000-re fölmenjen s mindamellet megelégszik, ha tenyésztő tagnak tyukonként 15—25 márka tiszta jövedelmet tud biztosítani, bár a jelentés olyanról is tesz említést, akinek 65 márkája volt egy tyúk után. A szövetkezet működése igen szép s mintegy 7000 márka üzemtőkére van szüksége, az üzemköltségek pedig mintegy 2—3000 márkára rugnak. Az üzlet tulajdonképpen alapja tojás-termelés, amelynek darabját átlag 9 pfennigért értékesítik. Oly időben, mikor a tojásnak nincs ára, a tojásokat mind kikeltik a szövetkezet keltetőgépeivel s a csibéket felhízalva, értékesítik, akként, hogy a szövetkezet megveszi a friss tojásokat, kikelteti s a csibéket vagy maga fölneveli, vagy eladja megint tagjainak. A hízalás szinte közös, t. i. a termelő is hízal s a szövetkezet is. A jelentés hasznos tanácsokat ad ily szövetkezetek alakítására vonatkozólag s többek között azt mondja, hogy a szövetkezet vezetése oly ember kezében legyen, aki általános bizalom részese s fizetést nem fogad el, továbbá a technikai vezető, a hízalómester szintén köztisztviselőben álló férfi legyen s csak fixfizetéssel szabad honorálni, különben torzsalkodások és irigykedések fordulnak elő. Mind igaz dolgok s kívánatos lenne, ha ilyenek nálunk is alakulnának, mert sok ilyen jól működő szövetkezettel csakugyan meghódíthatnók az angol piacokat.

Winkler János.

Szövetkezeti gépek.

A szövetkezés, a tömörülés az, melynek útján a magukban gyenge, szétszórt egyéni erők képessé válnak a szükséges gépek közös beszerzésére, függetlenítik magukat és amennyire emberileg lehet, maguk határozzák meg, mikor kerüljön terményük cséplés alá. Céлом ismertetni a visontaiak gépkezelési módját és a cséplés körüli eljárásukat.

Visontán 1901. évben 30-án vettek egy 9800 kor. értékű, 6 lóerejű gőzgépet. Két év mulva a 30 tagú géptársasággal szemben a falu többi gazdája azon okból, mivel a géptulajdonosok a nem tagoknak drágábban gépeltettek, egy másik új gép megvételére óhajtottak egyesülni. Azonban ebből nem lett semmi, hanem 1904-ben a nem tagok is lefizették a rájuk eső letörlesztett részt, összeolvadtak s most közösen vettek még egy, az előbbihez hasonló gépet. Az összeget, mint első ízben, kölcsönös kezességgel 1000 koronás kötvényekre felvették a hitelszövetkezettől. A falu nagyságához képest a falu lakói így szereztek meg a szükséges két gépet. Ezen társaságnak a két géphez van három évre választott elnöke, mindegyik géphez 2—2 egy évre választott felügyelője, 25—25 napszámosa, 1—1 gépkezelője.

Az elnöknek fizetése nincs. Kötelessége: a napszámosok, felügyelők, munkaadók közti esetleges felmerült bajokat meghallgatni, elintézni, az összeférhetlen, a működésre káros hatású napszámost elbocsájtani, az összeférhetlen géptárs kizárására rendkívüli közgyűlést összehívni. Évenként legalább 3 rendes közgyűlést tartani, 1-et márciusban a gépkezelők fogadására, azokkali megegyezés, eszközök megvizsgálására, esetleges javítás végett. 1-et júniusban a napszámosok fogadása, egyet pedig a munka végeztével a forgalom közlése,

a jövedelem felhasználása végett. Kötelessége még évről-évre minden gépelési időre meg baleset ellen a gépnél dolgozó egyéneket biztosítani. A számadásoka első sorban felülvizsgálni. A 2—2 felügyelő kötelessége felváltva naponként munkakezdetől végeztéig a munkásokra felügyelni, az elgépelt mag méréséről könyvet vezetni, a társaság, munkaadó érdekét szíven viselni. Fizetésük pedig a kereset 48-ad része.

A munkások kötelessége nem csak a kiosztott munka, hanem ahol csak bírják, a gépeknek a gabonarakástól a gabonarakásig való elhuzása. Fizetésül kapják a kereset értékének $\frac{1}{2}$ -ét, melyen a törekhordókat kivéve egyenlően osztoznak, míg azok csak ketten kapnak egy részt. Pl. 1905. évben 274 kor., a múlt évi gyenge termés és gyenge ár mellett is 2 kor. esett egy napszámosnak egy napra. Gépész ezideig 120 kor. havi fizetést kapott s minden elgépelt mázsa szem után két fillért élelmezésre. A jelen évre is így van szerződötve. Kötelessége a gépet jól, tisztán kezelni, az általa okozott kárt megtéríteni.

A cséplőtők kötelessége minden $12\frac{1}{2}$ q. szemből 1 q-t, azután elegendő fát adni, vizet hordani, minden géptársasági használt zsák után egy fillért, gépállítási címen egy koronát fizetni. Ahol a gép éjszaka áll, ott azt a cséplőtő is a gépészszel köteles őrizni felelőssége mellett. A gépelést egyik évben az alsó, második évben a másik végén kezdik. Azonban, akinek élelme nincs, jogában áll előre a szükséges mennyiséget más szérűjén elgépeltetni. A munka teljes befejeztével a társaság megkérdezi néhány közeli s helybeli gabonakereskedőt, mennyiért veszik helyben a gabonát s a társaság azon árban szedi be készpénzben az egyesektől a kereset után járó összegeket. Megjegyzem, az árpát, zabot oly árban számítja a társaság, milyen árban a rozs megy. Tehát a társaságnak nem kell vesződni a részfordatással s eladással. Nincs szüksége magtárra. A rész után járó összeg lefizetésére mindenki két heti határidőt kap, azontul adós senki sem lehet. A részért járó összeg kiszámítása, beszédése a felügyelők kötelessége. A számadás felülvizsgálása először az elnök s azután a közgyűlés által történik. Ezen társaság működése oly szép, békés, áldásos, hogy valóban minden faluban mielőbb fel kellene állítani a géptársaságot. A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete segélykezet nyújt jó gép vásárlásra, a hitelszövetkezet pedig a gép vagy gépek kifizetésére. A megalakulandó géptársaságok vegyék tagjaik közé meg az egyholdas szegény földművest is ha, mindenki tagja a társaságnak, úgy a legszegényebb gazda is bír biztosítékkal a rája eső esetleges teher viselésére.

Vincellériskolai tanfolyam. A tapolcai m. kir. vincellériskolában 1908 január 1-én egyéves tanfolyam veszi kezdetét. Pályázhatnak 16 évet betöltött, írni, olvasni tudó egészséges egyének. A felvett tanuló az iskolában lakást és teljes ellátást kap 240 K. tápdíj félévi előzetes befizetése ellenében. Szegénysorsú egyének egész vagy fél tápdíjmentességgel is vétetnek fel, ha szegénységüket hatósági bizonyítvánnyal igazolják. *Sajátkezűleg írt* kérvények f. évi nov. hó 15-ig nyújthatók be a m. kir. földművelésügyi minisztériumhoz címezve.

• MI UJSÁG? •

Tilos a Kossuth-nóta. Karánsebes városa híres arról, hogy ott fölös számmal garázdálkodnak a dákoromán izgatók. Karánsebesen a „Desteapte Romane“, meg a „Lupta“ a legolvasottabb lap. Ennek dacára azonban a román lakosság legnagyobb része nem azonosítható az izgága elemek csínytevéseivel. Ilyen csínytevés történt legutóbb a karánsebesi Central-kávéházban, Lupea Szilárd ügyvédjelölt és Buzera Péter tanító megtámadták és bántalmazták Rausch takarékpénztári szolgát, mert a Kossuth-nótát huzatta, Rausch egy sörös palackot ragadott fel és avval oly sikeresen érvelt, hogy Lupea másnap súlyos testi sértés miatt tett ellene feljelentést.

Díjnokok mozgalma. Az állami díjnokok helyzetük javítására mintegy hatszázan gyűlést tartottak a minap szövetségi helyiségükben. Több felszólalás után elfogadták Bródy Béla titkár határozati javaslatát, amely így végződik:

A taggyűlés kötelességévé teszi az állami díjnokok országos szövetségének, hogy a képviselőházhoz és a kormányhoz intézzen sürgősen feliratot, illetve a törvénytervezetet haladéktalanul deputációval juttassa a kormány és képviselőház elnökének kezébe. Az elmúlt és minden humánus érzés kizárásával alkotott díjnoktörvény helyett szorgalmazza a díjnokság által megállapított törvénytervezet életbeléptetését. Addig is, amíg ez megtörténik, hasson oda minden erejével és kérje fel erre a pénzügyminisztert, hogy a díjnokok már ez év november 1-től kezdődőleg egy évi szolgálat után Budapesten négy, vidéken három korona minimális napi-díjban részesüljenek. A taggyűlés ez alkalommal is felkéri a közvéleményt és a sajtót, hogy a szegény, ejhagyott, nyomorúságos sorsban tengődő, az utcseprőknél is rosszabbul javadalmazott díjnokságot helyzetének javítására irányuló törekvésében támogassa.

Egy szerb államférfiú a szerb trónörököséről. Gersich Grga államtanácsos, ki családjával több napon át fővárosunkban időzött, a lapokban ismételtlen megjelent híresztelések alkalmából igen érdekesen nyilatkozott a trónörököséről, egykori tanítványáról. Egy hírlapíró kérdéseire az államtanácsos ezt mondta: Uram, ha valaki, úgy én ismerem a trónörökösöt, akinek még

most is jogi tanára vagyok. Rosszakarátú koholmány az, mintha a trónörökösnek szellemi fogyatkozásai lennének, ellenkezőleg, a trónörökös eszes és okos ifjú, akiben igazi Karagyorgyevecis vér pezseg, mert tetőtől talpig katona. Igaz, hogy tudományos dolgok iránt nem igen érdeklődik. A trónörökös vígkedélyű ember, de a személyével kapcsolatosan közölt botrányhírek nem felelnek meg a valóságnak. Mint tanítvány, igen figyelmes és szorgalmas. A botrányos híreket csak azok terjesztik, kik Szerbiának és a király háznak kellemetlenkedni akarnak.

Egy berlini lap Magyarországról. Nem új dolog az, hogy ellenségeink a külföldön célzatos, rossz híreket terjesztenek el közgazdasági viszonyainkról, melyekért Magyarország gazdasági erejének gyengítésére irányulnak. Az utóbbi időkben is megjelentek ilyen célzatos híresztelések. Egyik német lap most védelmébe veszi Magyarországot és így ír:

„Magyarország kedvezőtlen helyzetéről céltudatosan terjesztett hírek teljesen alaptalanok. Hála az előző két kitűnő termésnek és az idei kitűnő áraknak, Magyarországon az összes gazdasági tényezők állandó és egészséges fejlődésben vannak. Számos új iparvállalat létesült és a régiek is bőven el vannak látva megrendelésekkel. A világpiacon uralkodó pénzszűke itt is érezhető, de ezt a megrázkódtatást a jól alapozott intézetek kiállják, legfeljebb a könnyelmű hiteladásra alapított intézetek pusztulnak belé.”

Hirtelen halál a tárgyaló teremben. Izgalmas jelenet folyt le a múlt héten a budapesti büntető törvényszék első tárgyalási termében. A tanú gyanánt beidézték Altmann Lipót 60 éves tőzsdelátogató, kihallgatása közben a szívéhez kapott s halva rogyott össze. A vádlott Heisler Lipót közveszélyes csaló volt, aki özvegy Ulicsný Józsefné tanítónő és Friedmann Sámuel cipész-mester feljelentésére került a vádlottak padjára. Az elsőtől egy 6400, a másiktól pedig egy 3900 koronáról szóló takarékpénztári könyvet csalt ki azzal a hitegetéssel, hogy tud egy pénzintézetet, ahol magasabb kamatot fizetnek. Az áldozatok Heislerre bízták a betéti könyvet s azóta sem a csalót, sem pedig a pénzüket nem látták. A tárgyaláson a vádlott azzal védekezett, hogy az özvegy kölcsön adta neki a pénzt, a cipész-mester panaszára azt jegyezte meg, hogy ez őt azzal bízta meg, hogy a börzén játszik, nem tehet róla, hogy a fedezetül kapott pénz elúszott. Altmann Lipótra hivatkozott, akinek tudomása van arról, hogy Friedmann pénzét a börzeveszteség teljesen felemészítette.

LOKOMOBILOK, GÖZCSEPLŐGÉPEK, BENZINMOTOROK,
ARATÓGÉPEK, TALAJMÍVELŐ ESZKÖZÖK,
TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.

KIVÁNATRA SZIVESEN KÜLDÜNK ÁRJEJYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETEST.

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE, BUDAPEST

Mikor Jamnitzky Gyula elnök Altmannt előszólította, a hatvan éves aggastyán biztos léptekkel állott a törvényszék sorompója elé s elmondta, hogy a vádlott játszott ugyan nála, de mindig a maga számlájára. Többet már nem mondhatott, mert hirtelen megtántorodott s élettelenül terült el a földön. Nagy kavarodás támadt erre az izgalmas jelenetre. Többen oda siettek a mozdulatlanul fekvő emberhez, de minden élesztési kísérlet hiába való volt. Altmannt szívszélhűdés érte s egy pillanatra sem tért magához. A hatóság emberei a holttestet a törvényszéki orvostani intézetbe szállították. A törvényszék a tárgyalást elhalasztotta.

Aranyosmedgyes pusztulása. Nagy tűz pusztított a héten Aranyosmedgyes községben. A tűz a falu derekán támadt és rohamosan terjedt. Eddig harminckilenc lakóház melléképületekkel együtt lángban áll. A szatmári tűzoltók is kivonultak a lángban álló községbe. A lokalizálás azonban sikertelen. A mentést Tankóczy Gyula szatmári főkapitány és tűzoltófőparancsnok vezeti, aki életének kockáztatásával több embert kimentett a tűzből. A réműlet óriási, víz is kevés van. Számosan megsebesültek a mentés alkalmával. A tűz még tovább terjedt és körülbelül hetven ház égett le.

Uzsorával vádolt szövetkezet. Benkő Gusztáv nyugalmazott huszárfőhadnagy feljelentette a budapesti Koronaherceg-utca 20. szám alatt levő Hitel- és Előlegbankot és Plesch Adolf pénzügynököt uzsora miatt. A rendőrség vizsgálatot indított és most megállapította, hogy a feljelentett szövetkezet nem is szövetkezet, hanem egyetlen ember tulajdona. Egy ember adja hozzá a pénzt, de szövetkezet cégére alatt. Elárasztja az ujságokat apróhirdetésekkel, hogy állami tisztviselőnek, katonatisztnak, nyugdíjasnak kezes nélkül előre kiadja akár az egész évre való járandóságát is. Amikor aztán a megszorult ember hurokra kerül, úgy elbánnak vele, hogy világeletemben arról koldul. Ilyen hirdetés útján került a szövetkezethez Benkő is, akinek 900 korona kölcsönt szavaztak meg. Benkő bemutatta a rendőrségen a kölcsönéből történt levonásokról szóló pénztári kimutatást, amely a következő:

1. Információ díjra	10.—	K.
2. Tartalékalapra	9.—	"
3. Beiratási díj és könyvecske	6.—	"
4. Befizetett üzletrész	25.—	"
5. Ügyvédi költség	30.—	"
6. Plesch Adolf ügynöki díja	120.—	"
7. Kamat és kezelési díj	48.56	"
8. „A mi levonásunk” címen	143.—	"
9. Életbiztosításért	53.—	"

Összesen... 444.56 K.

Benkő tehát 900 korona helyett kapott 455 korona 44 fillért, de azért 900 koronát kell törlesztenie. A rendőrség most tovább folytatja a nyomozást.

A szökött katona. A terebesfejérpataki erdőben a csendőrök elfogták Romanyik Györgyöt, aki öt hónappal ezelőtt megszökött közös hadseregbeli ezredétől. Mikor megszökött, teljes felszerelését és negyven éles töltést vitt magával, az erdőkön bujdosott mostanig, s abból élt, amit rablással szerzett. A falubeli munkások féltek miatta az erdőbe menni, de végre elfogták a buvóhelyén. Nagy dulakodás után tudták csak legyűrni. Az ezredben észre sem vették szökését, s csak most adták ki ellene elfogatási parancsot, mikor a csendőrök már el is fogták.

Az oroszországi kolera. Moszkvából táviratozzák: A kolera Kiewben a katonaság közt is fellépett. Kiewben kilencvenen haltak meg kolerában, köztük hét katona és egy tisztnek a felesége, meg kis gyermeke is. Poltawában is terjed a kolera és a megbetegedések legnagyobb része halálos. Elisavetgradban is fellépett a kolera. Moszkva városa még ment tőle, noha a moszkvai kormányzóság területén erősen pusztít a járvány.

Halál a vonaton. A főkapitányság távirati értesítést kapott Aradról, hogy Jorgovits Kornél nyugalmazott telekkönyvvezető, aki súlyos vesebajban szenved, betegségének gyógyítása végett Budapestre utazott és huszonkilencezer koronát vett magához. A távirat szerint Jorgovits nem ép elméjű s azért arra kérték a rendőrséget, hogy tartassa szemmel az öreg urat, amíg felesége meg nem érkezik. A telekkönyvvezető azonban Hatvan vasuti állomásán hirtelen rosszul lett a kocsiban s mielőtt orvosi segélyben részesíthették volna, meghalt. Jorgovitsot felhozták Budapestre s holttestét a törvényszéki boncoló intézetbe vitték. A pénzt hiány nélkül megtalálták nála s az aggastyán tragikus haláláról a főkapitány telegrammban értesítette Jorgovits hozzátartozóit.

Nagy erdőégés. Nagyg mellett október 18-án a kincstári erdő kigyúladt s a tűz a nagy szárazság és szél követ-keztében oly rohamosan terjedt el, hogy az erdő már mintegy ezer holdnyi területen ég. A nagy tűzvész miatt az aranybányák is veszélyben vannak s ezek biztosítására s védelmére Déváról egy zászlóalj honvédség vonult ki.

A kutba ugrott Csákvárhoz tartozó fonapusztai Szunyogh-majorban a napokban Czonyó István béres felesége. Az öngyilkos, akinek már csak a hulláját huzták ki, már évek óta súlyos rákbajban szenvedett.

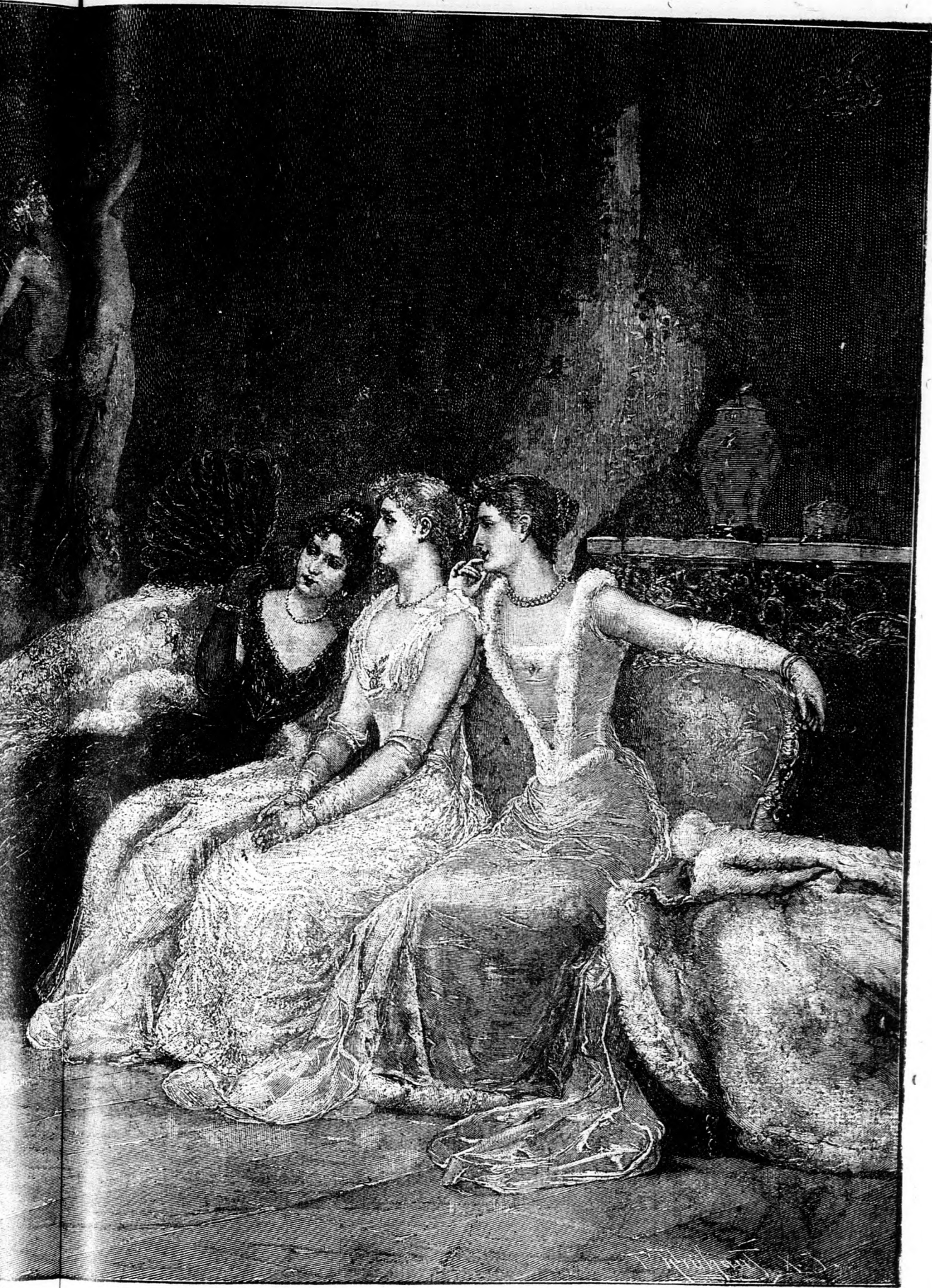
Hegyomlás Svájcban. Svájcban igen gyakran történnek veszedelmes hegycsuszamlások. Cannesből jelentik, hogy Szent-Auban kanton egyik turistaállomásánál hegycsuszamlás történt, amely több száz méternyi területen mindent magával sodort, ami útjába akadt. A turistaállomás közelében levő paplak beomlott. S másik házat a beomlás veszedelme fenyeget.

A spanyol király életveszedelemben. Alfonz királylyal, aki automobilon látogatta meg Larida tartomány árvízszujtotta vidékeit, baleset történt. Amidőn ugyanis egy folyón vert ideiglenes hídon áthaladt, a híd beomlott, az automobil pedig a királylyal együtt a vízbe esett. A királynak nem történt baja.

Leégett gépgyár. Temesvárott a mult szombaton éjjel a Friedrich testvérek gépgyára teljesen leégett. A gyári épület, a műhelyek és raktárak teljesen elpusztultak. Oberding József önkéntes tűzoltó leesett a létráról s súlyosan megsérült. A kár 300,000 korona, amely azonban megtérül, mert a gyár 350,000 koronára biztosítva volt.

Egy orosz kormányzó sorsa. Taskin államtanácsos, az Amur vidék Péterváron időző helyettes kormányzója ellen merényletet intéztek. Amint este 8 órakor hazatért szállására, néhány ismeretlen alak körülfogta a hintót, egyikük a hágcsóra lépve, tőrszurást intézett ellene. A loocsist egy kődarabbal súlyosan megsebesítették és azután a merénylők elmenekültek. A kormányzó sebesülése nem életveszélyes.

Tüzben.

• GAZDASÁGI DOLGOK •

Állatkuruzslás.

Állattenyésztésünk és ezáltal mezőgazdaságunk felvirágoztatására törekedett és törekszenek mindazok az intézkedések, melyek az állatorvosi tudomány színvonalának emelését és az állatorvosok alapos kiképezését célozzák.

Ha összehasonlítjuk a múltat a jelennel, láthatjuk, hogy milyen óriási nagy a különbség az állatorvosok által régebben és most elérhető eredmények között. Ezt a különbséget nem tudhatjuk be tisztán a modern állatorvosi kar erősebb, tökéletesebb tudásának; hiszen voltak régebben is nagyon tehetséges, képzett állatorvosok, akik a jelen körülmények között szintén szilapos tagjai lennének az állatorvosi karnak, csak hogy azoknak még sokkal nagyobb, nehezebben leküzdhető akadályokkal kellett szembeszállaniuk, mint nekünk. Mert tekintetbe kell vennünk, hogy az állatorvosi tudomány akkor még olyan fiatal csemetéhez hasonlított, amelyet még ápolni, gondozni, nevelni kell és így bizony nem csoda, ha az állatorvosok ambíciója fényesebb sikert kiküzdni nem tudott.

Sokan még odáig sem jutottak, hogy ambíciójukat egész életükön át fejleszthették volna, mert semmivé tették azt a balhiedelmek, a babonák és a kontárok. Mi is, akik a most már megjavult, de még mindig nem egészen kielégítő viszonyok között élünk, láthatjuk, hogy sokszor mennyire hiábavalónak bizonyul minden jóakarát és figyelmeztetés egyik-másik makacs nyakú gazda babonáival és a kontárok tanácsaival szemben.

Ezúttal az a céloom, hogy azok előtt a gazdák, állattenyésztők és állattartók előtt, akik e hibákba talán csak jóhiszeműleg estek, föltárjam a helyzet veszélyességét.

Gyakorlatomban gyakran van alkalmam babonákat hallani és kontárkodásokat észlelni, úgy, hogy néhány eset felemlítésével talán képes leszek olvasóimat meggyőzni azok nagyon is helytelen voltáról.

Legveszélyesebbek azok a kuruzslók, akik magukat a nép előtt állatorvosoknak adván ki, nagyon drágán, az igazi állatorvosok díjszabásánál kétszer-háromszor nagyobb értékért teszik még betegébbé a hozzájuk forduló gazdák segélyre szoruló állatait.

Nagyon szeretik a petroléumot alkalmazni úgy külső, mint belső megbetegedés alkalmával. Különösen kólikás betegeknek öntetnek be előszeretettel petroléumot. Ezt is rendszeren oly nagy adagokban használják, hogy az emésztőcsatornának erős izgatottságával csak súlyosbítják a bajt. A kólikás betegekkel egyáltalán nincsenek tisztában, de hiszen nem is lehetnek, mert éppen a kólika fogalom alatt összefoglalt betegségek olyan változatosak, hogy azok felismerése és kezelési módjuk megállapítása még a legképzettebb állatorvos részéről is a legnagyobb óvatosságot és körültekintést igényli.

Gyakran találkozhatunk olyanokkal, akik a kólikás betegre azt mondják, hogy „egere van“ és az áll alatti nyirok-mirigyeket megszurkálják. Mások nem elégszenek meg ezzel, hanem a mirigyeket kiharapják, sőt némelyek még tovább mennek és a mirigyeket szőröstől-bőröstől pinkás bicskával kikanyarítják. Ezek mindenikének az a célja, hogy az állítólagos „egeret“ kihajtsák, pedig tudvalevőleg nincs ilyen kólikásnál másról szó, mint a hasban székelő fájdalmakról, mely fájdalmak indító

oka az adott esetek szerint más és más szervben, de legtöbbször a gyomorban és a belekben van. Ilyenkor tehát az egerkihajtó kontár nemhogy hasznos, hanem nagyon is nagy kárt okozott, mert beavatkozásával a tulajdonost félrevezette, úgy, hogy az azzal az önmegnyugtatóssal, hogy „az eger nagyon mélyen fészkelte be magát“, sorsára bízta a beteget, amely a betegség természete szerint esetleg kigyógyul, de az esetek legnagyobb számában elpusztul. Ha kigyógyul, megmaradt az állalatti nyirokmirigyben levő piszkos, befertőzött seb, mely rendszeren gennyedésbe megy át és így nincs más hátra, mint egy zsák buza árán újra a kontárhoz fordulni „az eger fészkelnek kitisztítása végett“. Ha azután a kuruzsló által ajánlott marhatrágyával való bekötés következtében a mirigyek elgennyesednek, ellevesednek és az állat esetleg genny- és evvürűségben elpusztul, még mindig azt mondja, hogy az eger annyira megmérgezte az állatot, hogy a mérgezés hatását nem tudta beavatkozásával ellensúlyozni. (Folyt. köv.)

A vadgesztenye mint takarmány.

Ha a vadgesztenyét keményítőgyárak jól fizetik (nagy kínálat esetén erre persze nem lehet számítani), úgy természetesen célszerű azt áruba bocsátani. Magpergető és keményítőgyárak ez anyagot nem egyféleképp vásárolván, el kell készülnie lenni, hogy az előbbi, mert rendszerint maga szüretelteti le, kevesebbet, az utóbbi többet fizet.

El nem adhatás, vagy potom árkinálat esetén természetesen igyekezni kell azt másképp értékesíteni. Ilyen értékesítés a föletetés.

A vadgesztenye valami 8% légenyirtalmú és 60—70 százalék légenymentes táplálóanyagot tartalmazván, nem megvetendő tápszer állatok számára, de nagy csersavtartalma s így keserű íze miatt némi nehézséggel jár eléte de rendszerint sikerül ahhoz az állatokat hozzászoktatni.

A kecske mellett kivált a juhoknak adagolható a nyers, zúzott vadgesztenye, de jól elviseli és kihasználja azt minden emlős, sőt a szárnyas háziállat is. Egy élemedett juhok adható ebből egy napra egy kg. szecskázott, szálas takarmánnyal keverten, vemhes anyáknak azonban $\frac{1}{2}$ kg.-nál többet nyújtani nem tanácsos. Hasonló keverék formájában hizómarhának föl 10-ig, tejelőnek 3—5 kg.-ig adható. Ló nehezen szokja meg, de 3 kg. mennyiségben, ugyancsak keverék alakban jól kihasználja, kivált ha nyugati vérű gazdasági igás állat. Sertések is jól fogyasztják a vadgesztenyét, kivált ha száraz dara, vagy aztán áztatással puhított formában nyújtjuk. Ezeknek adni lehet, szintén egyébbel keverve, $\frac{1}{2}$ —1 kg.-ot.

Ha frissiben, pl. a nagyobb termés, fel nem használható, napon való jó kiszikkasztás után, mint a burgonya tartható el még veremben is.

Egészen száraz vadgesztenyét feltakarmányozás előtt, önként érhetőleg, meg kell darálni, vagy áztatva fel kell puhítani. Kenyérsütés után a kemencében meg is pörköltethető a vadgesztenye s ekkor, dara alakban, még növendékállatoknak is adható, természetesen a fejlettségnek megfelelő kisebb $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$ kg. mennyiségben.

A földművelésügyi miniszternek a takarmányhiány enyhítésére irányuló intézkedései. A hosszantartó őszi szárazság egyik hátrányos következménye gyanánt az ország számos vidékén máris érezhető takarmányhiány mutatkozik. Ezen a bajon enyhítendő, a földművelésügyi miniszter az összes kincstári lomb-erdőkben a takarmányozási célra szolgáló lomb-szedést,

valamint az alomszedést *díjtalanul megengedte*. Nemkülönben felhatalmazta az illetékes hatóságokat, hogy a törvényhatósági stb. erdőkben hasonló engedélyeket adhassanak. Ugy halljuk, hogy a földművelésügyi miniszter példáját számos magánbirtokos is követni fogja. Ezenkívül még aziránt is intézkedett a miniszter, hogy országszerte mihamarább összeírassék és jegyzékbe foglalva annak idején közzététessék, hogy hol, kinél, mennyi és miféle eladó takarmány van készletben.

A szőlőskertek első permetezése. Amint a szőlőn arasznyi hajtás van, azon kell lennünk, hogy az intézkedés az egyik legveszedelmesebb ellenség megsemmisítésére megtörténjék. A zsenge hajtások nagyon fogékonyak a betegség iránt és a rézkénporral való permetezésnek akkor van hatása, ha ezt még a betegség kezdete előtt tesszük. Az első permetezésre legjobb a mésztejjel telített rézkén-oldatot használni. Gyakori eső és a rákövetkező párás meleg időben a szőlő nagyon ki van téve a veszedelemnek, hogy a „Peronospora viticola” spórái megtámadják. Ez a korai fecskendezés olcsó is. Amíg a hajtások rövidek, kevés folyadék szükséges a permetezésre. Hogy a peronospora ellen biztosítva legyünk, szükséges, hogy a spórák csirázása előtt a levél a rezes mészoldattal be legyen vonva. Az eljárás hatása attól függ, hogy hogyan és mikor permetezünk. Sem a gyakori fecskendezés, sem a nagyobb réztartalom nem teheti már jóvá azt, amit elmulasztottunk a rossz időben való permetezéssel.

A múlt évben gyakran láthattuk, hogy a szőlőskertek egy részében a termés nagyon szép volt, míg a másikban semmi sem termett. Ennek oka pedig az volt, hogy a kertek egy részében még az esős idő előtt, vagy azalatt is permetezték. Ezután jött az eső, majd pedig meleg, nyomasztó idő volt, mondhatni, hogy igazi peronospora-idő. Nem fecskendeztek, jobb időre várván, többen azt tartották, hogy esőben hiába fecskendeznek, az eső ugyanis mindent lemos. Ez a felfogás pedig téves. Ilyen időben használjuk ki azt a pár percet, mikor nem szakad az eső. A rézkéneg hatását egy kis eső nem ronthatja annyira s gyakran ez az egyedüli mód, hogy a termést megmentsük. — Másodszor mindjárt a virágzás után fecskendezzünk. A későbbi fecskendezés az időtől is függ, meg hogy a gomba milyen mértékben pusztít.

A sertések étvágytalansága. Sertéseinknél, de különösen hízóinknál az étvágytalanság gyakori jelenség s annak különféle okai lehetnek, melyek közül legközönségesebb, hogy az állatok vagy túlságosan sokat ettek vagy peyig vigyázatlanságból nagyon meleg ételt kaptak. Gyakran megesik azonban, hogy az állatok egy-egy takarmányra ráunnak. Ezt a bajt nagyon könnyen felismerhetjük azáltal, ha más eledellel kínáljuk őket és azt szívesen elfogadják, bár néha nem azonnal, mert megtörténik, hogy a sok egynemű eledeltől annyira megcsömöröltek, miként pár napon át egyáltalán semmihez sem nyulnak. Ha az állatok étvágytalanságuk alkalmával nagyon sokat turkálnak az alomban, akkor ez arra mutat, hogy túlságosan sok bennük a gyomorsav és ilyenkor legalkalmasabb számukra a borsónagyságú darabokra felaprított kőszén, melyet legkedvesebb eledelük közé kell vegyíteniünk vagy erőszakosan s ételneművel gombóccá gyúrtan adjuk be nekik. Használ továbbá a vizükbe kevert kréapor, némi nyers árpa vagy zab mellett. Mindenféle más mesterkélkedés csak ártalmára szolgál az állatnak is, meg a gazdának is. Ha 4—5 nap alatt szén és kréapor nem használtak, le kell az állatot szűrni, különben úgy lesóványodik, hogy hosszú időbe és sok pénzbe kerülne újból való felhízalása.

G. T.

Őszi gyakorlaton.

— Na Miklós, holnap ismét mehetünk, addig, míg csak össze nem esünk. Holnap nagy túra lesz.

— Olaszfalutól Palotáig szívesen megyek, sőt új erőt érzek magamban, ha a falu nevét hallom, nem jut eszembe nekem odáig elfáradni! Válaszolta az előbbire egy karesú, fiatal hadnagy, kinek vidám, napbarnította arca ellelejtette barátjával, az öreg Ferke főhadnaggyal rheumáját s ezzel együtt a 35 kilométert is, melytől csak pár pillanattal előbb a strupirt bakafőhadnagy reszketett.

A falu lakossága tegnap estétől kezdve megnégyszereződött. Egy dandárt szorítottak bele a kis fészekbe. Este van már, csendes minden, szokatlanul csendes. A kis korcsma tulajdonosa s még három vendég ül körül a tarkaterítős asztalt s a korcsmáros rekedt hangja szakítja meg a csendet, mely most még itt, a duhajok tanyáján is uralkodni látszott.

— Jó emberek bizon az olaszfalusiak. Máskor 10 órákor este még dalolva koccint a falu fiatalsága, de még az öreg közt is akad egy-kettő, ma mindenki hallgat, mindenki otthon van, nehogy zavarja a porosan, izzadtan megérkezett fáradt katonát.

Úgy mondta e szavakat a korcsmárosok típusa, az elhízott, dereshajú Károlyi János, mintha félne, hogy épp ő lesz majd az a kegyetlen, aki megzavarja a hátsó félszerében nyugvó bakák álmait.

A nyájas ismeretlen, egy szerencsétlen kutyamosó — kinek jóban, rosszban gazdája mellett kell lennie — állandóan álmos. Pedig ő nem fáradt, kocsin követi a csapatot. Most is behunyt szemekkel ül az asztal mellett s csak ha nevéen szólítják, ad életjelt magáról.

— Te fickó, Sándor! Mi van a virággal, elpakkoltad már?

— Igenis, hadnagy úr, nincs ám arra nekünk szükségünk. Mire odaérünk, hová vinni akarjuk, már a kutyának se köll. Mondtam már egyszer, hogy bízza csak rám hadnagy úr a kisasszonyt, majd én elvégezem vele a dolgát...

A legnagyobb határozottsággal tett eme kijelentés megnyugtatta a hadnagyot, kinek csak nem tudott álom jönni a szemére s aki már lelkével Palotán volt, hol tudta, hogy várja valaki, mert hiszen tavaly ilyenkor ott jól mulatott...

A nap perzselően süt s mintha csak a levegő látható remegését a vitéz 17-es ezred bátor előrenyomulása idézné elő. Az él épp most éri el a Bakony egy magaslatát.

Másfél óra óta megy járatlan utakon ez akadályt nem ismerő csapat, szép és nagy feladat jutott osztályrészeül, visszaverni az ellenség főcsapatát, mely a jelentések alapján letért az országútról s az erdön át, mitsem sejtve, majdnem biztosítás nélkül, gondtalanul kigyózott előre.

Lennt, a naptól égett mezőn kisebb csapat halad. Mint a gyermek, ki anyjától elszakad, siet, hogy ismét vele lehessen. Ismerjük már a jó fiuk arcát s a jókedvű hadnagyot, ő volt e fúrge csapat vezetője s az ő jó működésétől függött tán az egész harc sikere.

A vidék szebbnél-szebb és mindig ismerősebb lesz.

Néhány kilométer távolságban mutogatja magát egy kedves falu tornya. Ellenség még mindig sehol.

De egyszerre mégis mindenütt puskaropogás, nemsokára a rettenetes „rajta“ s a hadnagy az ellenség állásából gukkerével már beláthatott abba a kis kertbe, hol tavaly oly igazán jól mulatott. Gondolataiban a szép Mili mellett volt s megkérdezte tőle, úgy van-e még, mint volt régen...

A választ meghallgatni nem volt ideje, mert egyszerre lovas áll előtte, ki az ezredes parancsát hozta, mely a derék hadnagyot a visszavert ellenség üldözésére rendeli, egyben tudatja vele, hogy az ezred Palotán, ő pedig az 5-ik századdal 10 kilométerre a falutól, a Makkos erdő déli sarkán éjjelez...

A nap már eleget gyönyörködött a hősökben. Felrázta álmából a sápadt holdat, birodalma éjjeli órét s ennek temérdek gyermekét, aztán bágyadt szemekkel eltűnt nyugovóra.

Az est csendjében szép nóta szól, melynek hallatára mintha a kíváncsi hold is megállt volna. Csinos, barna lány dalol régi nótát. Ketten sétálnak a ház kis kertjében.

Hang, leány régi ismerősei az éj nagy csillagának, de mintha a nóta valamikor mégis szebb lett volna...

Ferke főhadnagy, ki tegnap még úgy reszketett a 35 kilométertől, nem gondolt most a holnapi ötvenre. Büszkén sétált abban a várbán, melyhez barátja vitézségén jutott, rheumáját is meggyógyította egy leány hűtlensége.

A víg melódia messze elhallatszott, el a hegyek lábáig, hol szomorúan, lassan haladt egy kis csapat...

A vén hold még egyre hallgat, míg végre megeléggel a hamis dalt, elfut, elbujik egy sötét felhő mögé, nem akarta zavarni egy ifjú álmát, ki most már messze a falutól álmodozott szerelemről, boldogságról s azt álmodta:

Most is úgy van, mint volt régen.

A falusi kislány Pesten.

... Épp most rejtettem el megint a nagy Makart-csokrok közé, ahol soha sem porol a Julis, mert odáig föl nem ér sem a mama sasszeme, sem a papa vas hüvelykújjá, bárhogy is kapaszkodnak — tehát oda rejtettem el Baschkirtscheff Máriának levelezését, azzal a cinikus, de mégis olyan aranyos kis Guy de Maupassantnal. Egy idő óta, hogy Pestre felköltöztünk, valami nyugtalanság bánt s ha az ebédnél a papa sóhajt a politikai és külföldi bonyodalmakon vagy a villájával a levegőbe szúr, hogy: ez a Bülow, ő ez a Bülow! — avagy a mama a nagy drágaság miatt sápadozik, titokban én is megeresztettem egy harmadrendű csendes sóhajtást, bár Bülowot még nem mutatták be nekem s az se fáj, ha a mama tyúkokat akar ültetni a kis szalonba, olyan drága a tojás. Nálam ezek a sóhajtások, mint az útjára indult postás-automobilnál, mind gyorsabbak és fojtottabbak lettek ha nem is tudtam, miért töltöfölk?

Most aztán kezembe akadt a „szomorú Mária“ naplója s átfutva ennek a szerencsétlen nőnek bevallott levelezését — hát még a többi, de szép is lehet! — hirtelen a szívemhez kaptam:

— Lili, neked mindened megvan. Papád, mamád, leányzsúrokat tarthatsz, a Frida megtanított még a macsira is és mégis — Lili neked egy kis Guy de Maupassantod hiányzik. Egy szellemes, unott, kegyetlen kis Guy, akivel titokban te is leveleznél, aki

a szellemi mindened, a Mindened lenne és akit, ez lenne a félakkord, még sem ismernél még soha...

Gyorsan átszaladtam a mama könyvtárába és szemlét tartottam a magyar modernnek fölött. De a mama — sajnos — már egy agg nő és kedvencei részint meghaltak, vagy olyan öregek, mint a karlócai patriárka, részint csak rossz fordításban, vagy hiányos kötettségben vannak meg. Ráday Gedeont, vagy jó Gvadányit a világ minden kincseért sem vehetem rá, hogy most kezdjenek levelezést egy kiválóan bosztonozó, de náluknál csak röpké másfél századdal fiatalabb lánynyal, viszont Ohnetnek csak a Bánya és a Croix-Mort grófnék első kötete, meg a Faviéresi lelkész utolsó kötete van meg, abból pedig éppenséggel nem alkothattam magamnak tiszta képet ennek az úrnak előnyös szellemi tulajdonságairól. Hiszen ha Offenbach, vagy Mozart élne! Vagy ha a merengő Heine Henriknek legalább virágos sírjához kijárhatnak. De itt ebben a pusztaságban! A folyóiratok közül hivatalosan csak a Wiener Chieket, az Interessante Blattot és a Patyolatujságot ismerem, meg a papa vicclapját, amely mindig úgy elszomorítja szegény apuskámat, mint egy rosszul rendezett harmadosztályú temetés csendes részvétellel és félig vak lovakkal. A Fridának jár ugyan néhány magyar ujság, de akik abba írnak, azok vagy nagyon kézzel-lábbal eredetiek akarnak lenni és az stumfsinn, vagy olyan eredetiek, hogy ez már stumfsinn! A versekről nem beszélek, azokat ki nem állhatom.

Igen, van egy-kettő még az iskolából, Arany János, Petőfi, Reviczky, de csak a rossz szobrukhoz, vagy az egy fából álló terükre járhatnak, abba pedig nincs költészet.

Borzasztó kulturában élünk. Már éppen azon gondolkodtam, hogy jobban fogom gyakorolni a franciát s írók a Marcell Prevostnak, vagy az éhező Gorkijnak, amikor — szerencse-e, vagy szerencsétlenség — egy eredeti és csábító könyvön akadt meg pillantásom egy körüti könyvesbolt kirakatában. Bementem és a poros füzetek, piszkos tékák, borzasztó röpiratok közül végül 10 fillérért kihalásztam a könyvemet. „A süket vakok“, ez volt a címe s épp elég süket, de sebaj, fiatalember, ritkán találunk első gyermekünknek jó keresztnevet.

Mohón futottam át a sorokat s mire a könyv a makart-csokrok közé került, már tisztában voltam, hogy vagy ő lesz a Guym vagy senki más. Ma adom fel neki az első levelet, amely szórul-szóra így szól:

Uram!

Valami fensőbb ösztön vezeti a kezemet, hogy ismeretlenül bár, de irok önnek. De azért ne bizza el magát fiatalember! Olvastam a könyvét, elég rossz könyv s azt látom belőle, hogy sokat éheznek. Ne sajnálja a fáradságot s csak így tovább: a csillagokba! De ami a leginkább meglepett és elbűvölt, ön barátom soha sem használ ékezetet, sem vesszőt, sem pontot vagy gondolatjelet az írásaiban. Én se, bár ezt az utóbbit — néha megkockáztatom. Ha úgy gondolja mégis, hogy önből még lehet valami, írjon „poste restante Baschkirtscheff Nr. 2“ alatt s árulja el, mit tart magáról. Akkor aztán rajtam a sor s én is elárulom, hogy mit tartok magáról. Csak kiváló tehetségű, igazán művészi lélekkel szeretnék levélben megismerkedni (tehát a gallér mellékes) s épp ezért csak úgy írjon, ha ön nem a kávéházi lebujszók, hanem az Álmodók Országútját járja.

Rouge et Noire.

Kíváncsi vagyok, hogy a mafla mit fog írni? És ha igazán nem ír. Ha lesz annyi tapintat, félsz,

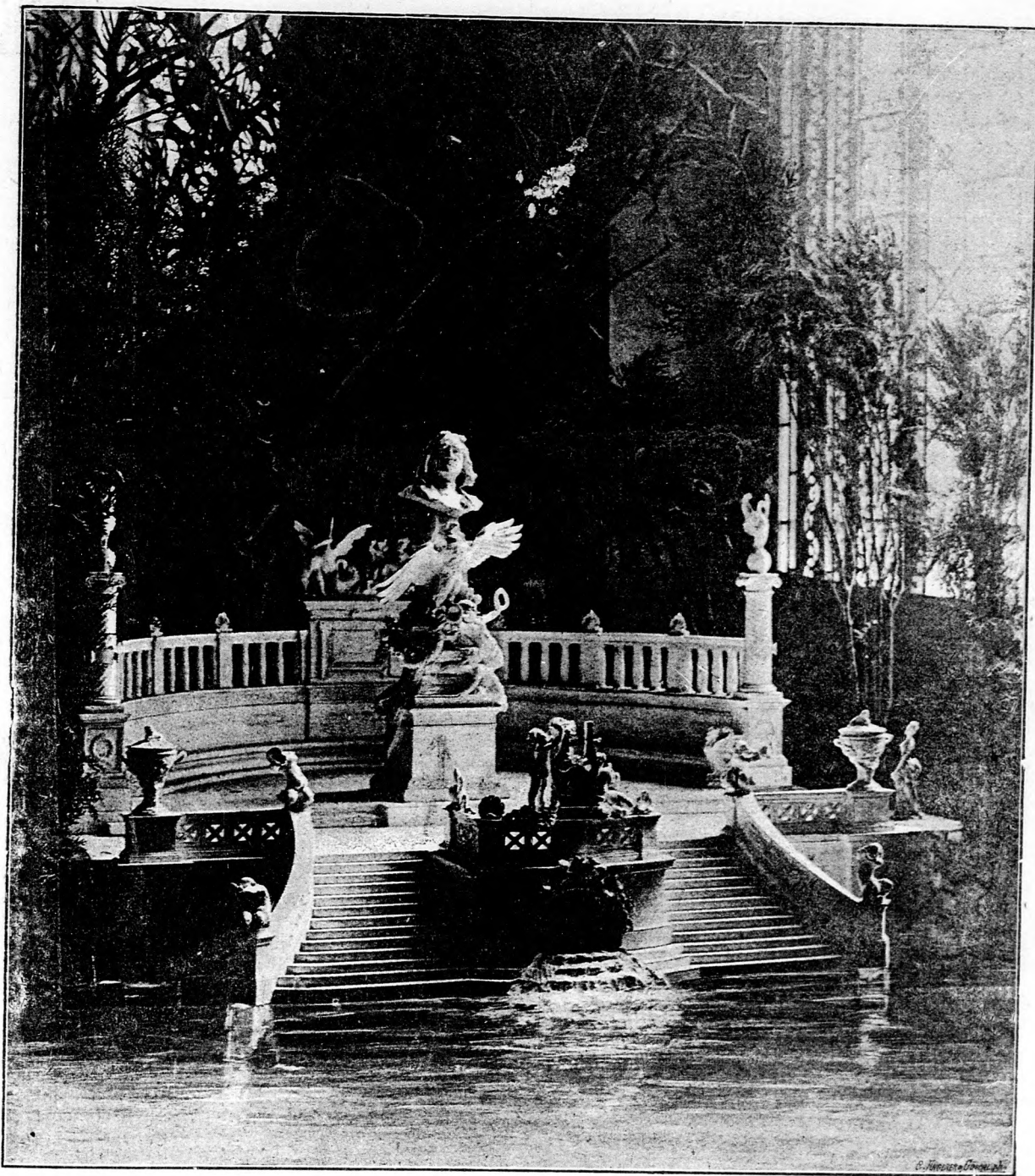
jóízlés, tartózkodás, szóval polgári, együgyű tehetség-
telenség benne?

Akkor másoknak írok. Hiszen csaptam hiába a mamától ezt a kis piros bőrkötéses naplómát. És csak nem írhatom azt be, amit a mama akar, hogy hány darab fehéreművel szaporodott a stafirungom!

Egyelőre tehát, ahogy apa mondja, a várakozás állás-

a három hölgy szemsugarainak olyan keresztűze, melyet nehéz kiállani a gavallérnak.

Liszt-emlék. Liszt Ferencnek, a világhírű zeneszerzőnek az emlékoszlopát mutatjuk be mai szép képünkön. Liszt Ferenc az egész világon hírt, nevet szerzett a magyar névnek zenealkotásaival.

Liszt-emlék.

pontján vesztegelek. De azért és jusz is — egy kis Guy kerestetik. Még pedig gyorsan és poste restante. A viszontlátásra!...

KÉPEINKHEZ.

Tűzben. A mi a katonának az ütközet, ugyanaz a gavallérnak, midőn bájos hölgyek szemepárjának a keresztűzébe kerül. Csata ez, még pedig heves ütközet,

APRÓSÁGOK.

Hírek mindenfelől. Tibet lakosságának kétharmad része nő. A nők kezében van Tibet egész kereskedelme.

Franciaországban öt embernek van 125 millió frankja, száznak van 10 millió frankja, hatezernek van 2 millió frankja és mintegy huszezer embernek van 1 millió frankja.

Londonban nemrégén kutyakiállítás volt. A kiállított 2503 kutya értékét 6.250,000 koronára becsülték.

LEVELES SZEKRENY.

K. J. Darúvár. Lakásváltoztatását tudomásul vettük és a lapot ezentul Lipováci pta. u. p. Darúvárra küldjük.

Gy. K. Hont-Füzes-Gyarmat. A félelvi előfizetést szept. hó 24-én megkaptuk, tehát ne tessék a pénzt megrekklamálni. A lap küldését még eddig nem szüntettük meg és így azt hisszük, hogy egy szám sem hiányzik.

K. F. Kérvényével tessék a földművelésügyi miniszteriumhoz fordulni.

A. G. A bizonytalan időre kötött gazdatiszti szerződést bármelyik fél minden ok és indoklás nélkül bármikor felmondhatja, csak a felmondási időt köteles betartani, amely önnél egy évre terjed.

V. H. A Mezőgazdasági Kiállítás a városligeti iparcarnokban megtekinthető minden nap délelőtt 10—1 óráig.

K. K. A kérdezett regényt nem Mikszáth, hanem Jókai írta.

Sz. L. Sorsjegye nem huzatott ki.

„AGRARIA“

magyar gépforgalmi részvény-társaság
a szab. osztr.-magy. államvasut-társaság
resiczai mezőgazdasági gépgyárának
vezérügynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe!
EGYETEMES ACZÉLEKÉK.

Tiszta aczélanyag
saját hámorainkból.

Eltörhetetlen tégelyaczél-kefefej.
Pánczélaczél-kormánylemez.
Magasított aczélekefej.
Porvédő kerek.
Aczél gerendely.

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró
taligát szállítunk.

Ekegyártás terén legelső rangú
magyar gyártmány fe-
lülmulja még a legneve-
zetesebb idegen gyártmányokat is.

Kérjünk árjegyzéket, mivel ez az összes
talajművelőgépeket terjedelmesen ismerteti és egy-
általán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes,
szakszerű és minden gazdának értékes fevilágo-
sításokat nyújt és díjmentesen küldetik.

Rövidített levélczím:

„AGRARIA“ Budapest, V., Váci-ut 2.

Sürgőnyczím: „AGRARIA“ Budapest.

Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásárcsarnokban.

Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete jelentése 1907 október 22.

Budapesti Központi Vásárcsarnok árai.

Husneműek: marhahus 70—150 K., helybeli borjúhús 130—140 K., sertéshús 91—140 K., szalonna füstölt 140—152 K., szalonna, olvasztani való 138—144 K., hárj 150—156 K., sertésszir 150—156 K. — **Füstölthús:** (vidéki) kg.-ja 140—180 K., hazai sonka 140—2 K. szalámi 4—440 K.
Baromfifélék: —. —. —. —. K., rántani való csirke 160—220 K.,

sütni való csirke 2—280 K., kacsza, hizott 4—6— K., lud hizott 10—14— K., pulyka, hizott 6—9— K. páronkint. Vágott hizott liba 110 140 K., vágott hizott kappan, kacsza és pulyka 120 150 K. kg.-ként.

Budapesti piaci árak.

Gabona. (Arak métermázsánként értendő). Buza 24—2430 K. Rozs 2130 K-tól 2140 K-ig. Árpa 1540 K-tól 1566 K-ig, jobb minőségű K-tól — K-ig. Zab 1540—1560 K. Tengeri 1190—1195 K

Teavaj: (centrifugált) 2—230 K., főzővaj 130—160 K. kg.-ként. Tehénturó kg.-ja 8—24 fillér.

Tojás: bácskai 86—88 K., erdélyi apróbb áru ———— K. ládánként (1440 drb). Apadt — K., meszes — K.

Zöldségfélék: Burgonya (vagonárú) sárga 480—560 K., rózsza új 450—520 K., 100 mm.-ként. Hagyma 50 kg.-os zsákokban zsákkal együtt ———— K., mm.ként.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	
K.	3480	3420	3340	3260	32—	3140	3080	2920	—

Takarmányvásár. Réti széna 6—1880 muhar 740—840 zsup-szalma 6.10—6.40 alomszalma 540—580

A „FÜGGETLEN UJSÁG“ szerkesztésére felfigyel:

Rubinek Gyula,

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatója.

71060/1907. szám.

Versenytagyalás

ipari termékek, anyag, eszköz és szerszámművek szállítására.

A mezőhegyesi, kishéri, bábolnai és fogarasi m. kir. ménesintézetek, a gödöllői m. kir. koronauradalom, a kolozs-tordai m. kir. ménesgazdaság és a palánkai m. kir. csikótelep 1908 évi szükségletének biztosítása végett az alább jelzett áruk szállítására Budapestén a földművelésügyi miniszterium I. emeleti tanácstermében 1907. évi november hó 11-én d. e. 10 órakor zárt írásbeli nyilvános versenytagyalás fog tartatni, a melyre az ajánlatok legkésőbb 1907. évi november hó 8-án d. e. 10 óráig nyújtandók be.

A szállítandó áruk a következők:

Portland- és románcement, kőszén-, vas- és aczélanyagok, gazdasági kéziszközök, fémanyagárak, üvegárak, kidolgozott bőranyag, len-, kenderárú, juta- és pamutszövetárú, posztó- és nemez-szövetárú, festő- és mázóanyagok, kenőolajok és zsiradékok, vegyipari készítmények, adómentes motorbenzin, kénsav, gyógyszerárak, ruggyantaárak, papírneműek és irodai szerek.

A versenytagyalás főbb feltételei:

1. Csakis azon ajánlatok vételnek figyelembe, a melyek a hivatalosan megállapított ajánlati minták szerint vannak megírva és az 1903. évi 90121. szám alatt kiadott általános és részletes versenytagyalási feltételeknek mindenben megfelelnek.

2. Az ajánlatokhoz az abban szállításra elvállalt áruk értékének 50%-val egyenlő bánatpénz esatolandó.

3. Az ajánlatok akár bérmentes postaszállítás útján (a fenti cím alatt), akár személyes átadás vagy beküldés útján (földmiv. miniszterium, félemelet 29. ajtószám, segédhivatali főigazgató) nyújthatók be.

4. Az ajánlatok benyújtásának határidejéül kitűzött 1907. évi november hó 8-án d. e. 10 órán (tehát a versenytagyalás idejét három nappal megelőző időn) tul beérkező, valamint pótajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az általános és részletes versenytagyalási feltételeket, valamint az ezeknek megfelelő ajánlati mintalapokat a gazdasági főigazgatói hivatal (földmiv. miniszterium, III. em. 121. ajtószám) díjmentesen adja ki, kívánatra az ajánlatot tenni szándékozóknek portókötelesesen meg is küldi.

Budapestén, 1907. évi október hó 9-én.

M. kir. földművelésügyi miniszter.

ifj. Kovács József Orosháza

Magyar házi-ipar. Magyar termények.
Söprűk, szatyorok, gyékények, bőrbocskorok, posztóczipők, mák, bab, kása, szalonna, paprika legolesőbban szállítja:

ifj. Kovács József Orosháza

Alfa-Separator Részv.-Társaság

BUDAPESTEN

VI., ker., LOMB-UTCZA II. szám.

Tejgazdasági gépgyár

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

Tejszövetkezetek és telepek berendezése.

Arjegyzékek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Ujdonság! Az 1907. évi mintájú Alfa-Separatorok a jelenkor legtükéletesebb fölözögépei. Nagy és kiváló munkabírás mellett bámulatos könnyen járnak.

Több mint 500,000 Alfa Laval Separator az egész világon.

Baromfitenyésztők Lapja

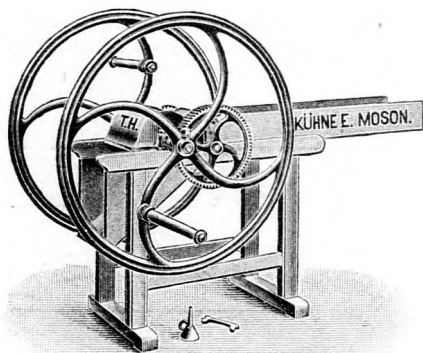
a Baromfitenyésztők Országos Egyesületének hivatalos közlönye, a legjobb és legelterjedtebb baromfitenyésztési szaklap. Minden tenyésztőre nélkülözhetetlen. Hirdetésekre a legalkalmasabb. Előfizetési ára, mint az egyesület tagsági díja 8 kor. egy évre. Olcsó hirdetési díjak. Szerkesztőség és kiadóhivatala: Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. szám, Köztelek, I. emelet 10. szám.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban
Budapest, Üllői-ut 25.

KÜHNE E.

hazánk legrégibb mező-
gazdasági gépgyára ::

MOSONBAN

== **FŐRAKTÁR:** ==
VI. ker., Váci-körút 57a. SZ.

:: elismert gondos kivitelben szállit ::

szecskavágógépeket,

répavágókat, darálókat, ::

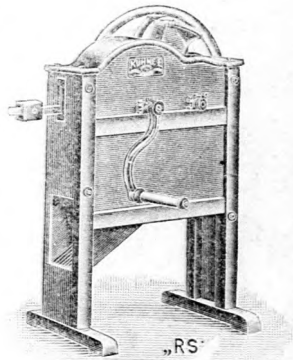
takarmányfüllesztőket,

„TORNADO“ kukoriczaszár-

tépőket, MORZSOLÓKAT,

burgonyamosó-gépeket, ::

teljes takarmánykamra-berendezéseket

== **FIÓKRAKTÁR:** ==
Debreczen és
Temesvár ::

Felhívjuk a t. c. gazdaközönség figyelmét

a budapesti

gyapju-aukeziókra

melyek idei második sorozata f. évi
október hó 9-én veszi kezdetét. —

Az aukeziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat
Budapest Dunaparti teherpályaudvar“ címzett gyapju-
küldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes
díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban ré-
szesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű fel-
világosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. S TÁRSA

Budapest, V. ker., Erzsébet-tér 13. szám.

Gazdak Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utóza 10. szám.

Alakult 1900.	Biztosítéki alap:	Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával	-----	1.970.340.— kor.
Tartalékok	-----	64.760.16 kor.
	Összesen	2.735.104.16 kor.

1901. évi fölösleg	-----	90.348.— kor.
1902. évi fölösleg	-----	59.782.26 kor.
1903. évi fölösleg	-----	109.831.73 kor.
1904. évi fölösleg	-----	72.438.23 kor.
1905. évi fölösleg	-----	61.730.60 kor.
1906. évi fölösleg	-----	39.243.65 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére, különféle módzatok szerint.

Az üzlet-eredményben, a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből egy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-3%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adják fel biztosításukat 5% engedményben részesültek. Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Strassfurti kainitot,

Strassfurti kálitrágyasót 40% káli

mmal, továbbá

mindennemű egyéb

Műtrágyafélét,

azonkívül

Rézgáliczot (98-99%) elismert kitűnő minőségben legolcsóbban szállít a

„Magyar” műtrágya, kénsav- és vegyi-ipar
részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.

Gőzekéket, Gőz-utihengereket

és

Gőz-utimozdonyokat

a legtökéletesebb szerkezettel, a legjutányo-
sabb árak mellett szállítanak

John Fowler & Co.

Budapest-Kelenföld

a vasutállomással szemben.

Telefon 42-50.

Telefon 42-50,

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA

photocinkografiai műintézete

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT: mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

CLICHÉKET

Chemigrafia, chromotypia, photo-(auto)-typia, fametszet stb.
utján. Térképek, tervezetek, alaprajzok photolithogra-
fiailag legszebben, legolcsóbban sokszorosíthatnak.

Videki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek.